

פרשת יתרו – התרופה לחולשת הרצון

אנו זוכים להיפגש בפרשת השבוע ביסודות שמדריכים את חיינו, עשרת הדיברות.

נעסוק היום בדיבר החותם את עשרת הדיברות:

לא תחמד בית רֶעֶף לא תחמד אִשֶּׁת רֶעֶף וְעַבְדּוֹ וְאִמָּתוֹ וְשׁוֹרוֹ וְחֲמֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרֶעֶף."

הדיבר 'לא תחמד' חותם את עשרת הדיברות והוא ייחודי אין בו מעשה, אלא רק רצון, אלא שדווקא העובדה שאין כאן איסור מעשי, או חובה מחשבתית אלא עיסוק בעצם הרצון, יש בה עוצמה גדולה, כי הרצון הוא יסוד האדם, הוא המנוע והמניע, הוא האדם בעצם, והכול הוא גילוי של הרצון:

"אותו הטוב הרצוני המונח בעומק אמונת ה', זהו הגרעין שהכול צומח ממנו, שורשיו, גזעו, ענפיו, עליו, ציציו, ופריו, הנם המעשים והתורות, הם הם המרבים כלים להוסיף לשד חיים לכל ההויה כולה..." (אורות הקודש ג, נג), "...והיסוד הגדול שהרצון הטוב הוא הכול וכל הכישרונות שבעולם אינם אלא מילואיו... והוא בא להכיר את הטוב האמיתי של ההצלחה הגמורה שאינם תלויה כי אם באדם עצמו, ולא שום תנאי חיצוני, והוא רק הרצון הטוב. והצלחה זו היא האושר הגדול מכל אוצרות וסגולות, ורק היא מאשרת את כל העולם ואת כל המציאות. כי הרצון הטוב השורה בנשמה תדיר, מהפך הוא את כל החיים והמציאות לטובה" (אורות התשובה ט,א).

'לא תחמד' – היא אמירה יסודית, שמח בחיך, שמח בחלקך, שמח בעצמך.

תכיר את התפקיד המיוחד שלך, אל תסתכל הצידה, אלא תסתכל פנימה מי אתה וקדימה מה אתה יכול לתרום ולתת בכוחותיך.

הבעיה הגדולה ביותר בעולם היא חולשת הרצון, והתרופה היא 'לא תחמד', שאדם שמח בחלקו, שאדם מכיר ומוקיר מאד את תפקידו, והוא מפנה את מאמציו, לפעול עם כוחותיו לטובה, הרצון נבנה, אך אם האדם מכלה את האנרגיה שלו, לקנאה, זה מחליש את הרצון, זה מפרק את האדם מבפנים – רקב עצמות קנאה – האדם מקלקל בזה את אישיותו ומחליש את רצונו, כי הוא מפנה אותו לכיוונים לא מתאימים, כיוונים שמתאימים לאחרים ולא לו.

זהו החטא היסודי ביותר בעולם, חטא עץ הדעת, שנבע מרצון להיות לא מי שאנחנו – חווה לא קיבלה את מי שהיא ורצתה להיות אלוקים, הנחש גרם לה לקנא – "כִּי יִדַּע אֱלֹהִים כִּי בַיּוֹם אֶכְלֶכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יִדְעִי טוֹב וְרָע", לכן השאלה שנשאל האדם אחר כך זה איפה אתה - "אייכה?", כי נשיאת העיניים אל האחר היא איבוד של עצמך (הרב קוק 'בקשת האני העצמי' אורות הקודש ג, נז)

'לא תחמד', הוא יישום של 'אנוכי ה' אלוקיך' ו'לא יהיה לך אלוקים אחרים על פני', אם אתה יודע ומאמין שהקב"ה בראך, איך אתה רוצה משהו שלא שלך, הקב"ה יודע מה אתה צריך למילוי תפקידך באופן שלם, אתה לא צריך שום דבר אחר, אלא לפעול עם היכולות האמצעים שלך באופן הטוב ביותר שאתה יכול לפעול.

כשעוברים על 'לא תחמד', שמקנאים, זה מקור הסכסוכים, המריבות, ואפילו הרצח, כמו שראינו ברצח הראשון בעולם שנעשה על קין, שעוברים על 'לא תחמד' מפסיקים להסתכל והתעסק במה אני יכול לעשות לקידוש שם שמיים בעולם, לעשות טוב ולהביא אור לעולם, אלא מתחילים להסתכל 'מה יש לפלוני', ו'מה עושה אלמוני'.

יהי רצון שנזכה לא לחמד, בעיקר לשמוח מאד בחלקנו, ולומר בפה מלא יום יום 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתינו'.